

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuißimiè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1634

De Dominicis post Pentecosten. XXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40244

Legitur autem de libris Regum, ex Decreto Gelafij, vt diximus *Secl. 5. cap. 12. num. 8. pag. 85.*

De Feflo Corporis Chrifti.

CAP. XX.

Officiũ ſcripfit ſanctus Thomas. & habetur in *Opufe. 57.* iuxta ritum illorum temporum. Hodie concordamus cum auctore, ſeruato ritu Pij V. in Officio toto, his exceptis. Capitulum in primis Veſperis erat aliud. Lectiones primi Nocturni erant de Scriptura veteri: amoto quarto Reſponſorio S. Thomæ, additum eſt ſextum de nouo, Pij V. iuſſu.

2 Per Octauam non mutatur amplius Inuitatorium, neque Antiphonæ ad *Benedictus & Magnificat.* Lectiones quoque pro tribus Nocturnis additæ ſunt à Pio V. in quibus apparent congruentiæ cum myſterio, etiam in primis Lectionibus, quæ de Arca Teſtamenti, Euchariftiæ figura, narrationem continent.

3 De Priuilegijs huius Octauæ, ſi concurrat cum Feſto, & Octaua ſancti Ioannis Baptiſtæ, & qua ratione excludat Semiduplicia Feſta, & Duplicia translata, diximus *Secl. 3. cap. de Octauis.*

4 De Simplici fit tantum commemoratio infra hanc Octauam. An nona Lectio erit legenda Negant aliqui, quia hoc non dicitur in propria Rubrica; quod tamen dictum fuit in Rubrica poſita infra Octauam Aſcenſionis: ſed vna Rubrica explicat aliam, prior poſtiorẽ. & patet debere legi, ex Rubr. gen. de *Commemor. 9. num. 10.*

5 Indulgentiæ conceſſæ ijs qui in-

terſunt Horis Canonicis in Feſto, & per Octauam, valent, etiamſi Officium dicatur de Sanctis occurrentibus, ex Decreto Ioannis XXII. quod ego legi in antiquo M.S.

De Dominicis poſt Pentecoſten.

CAP. XXI.

Non minorem viginti tribus, nec maiorem viginti octo Dominicarum numerum poſt Pentecoſten fore uſque ad Aduentum, ſatis ſuperque patet, quæ ſupplentur cum Dominicis quæ ſuperſunt poſt Epiphaniam, vt docuimus *Secl. 3. c. 5. de Dominicis pag. 25.* Ponuntur autem in Breniario Dominicæ vigintiquatuor cum proprijs Orationibus & Euangelijs, quæ fuerunt optimè per Dominicas diſtributa; Orationes quidem à ſancto Gregorio, Euangelia verò à ſancto Hieronymo: quorum auctoritas ſufficiat pro ratione, cur potiùs hæc vel illa Oratio; cur hoc vel illud Euangelium legatur; & hæc vel illa Dominica. Idem ferè, pauciſſimis mutatis, tum textus, tum ordo Euangeliorum hodie perſeuerat à ſancto Hieronymo præſcriptus, vt vidimus in eius Comite, ſeu Lectionario: in primis autem Dominicis poſt Pentecoſten apud minùs antiquos erat alius ordo, vel mutata ſedes aliquando Dominicæ pro diuerſarum Eccleſiarum uſu; quod videre eſt in *Ruper. toto lib. 12. de Diuinis Offic. in Gemma lib. 4. toto,* & in *Dutando lib. 6. toto.* Orationes item, quæ mox ſequentur, Ambroſianæ ſunt, & à ſancto Gregorio aliter diſtributæ, nimirum, Dominicæ quintæ, nonæ, & vigefimæ primæ, reliquæ Romanæ.

R 3

2. Tem-

2 Tempus autem hoc totum à Pentecoste ad Aduentum, ex Amal. *de Ord. Antiph. cap. 58.* insinuat humilitatem illam, quam solet sustinere Ecclesia propter absentiam Christi sui Sponsi.

3 De ordine, quo legitur Scriptura facta hoc tempore, & quam ob causam, scripsimus supra *Sect. 5. cap. 12. num. 8. pag. 84.*

4 Et quidem vsque ad Augustum legimus libros Regum, quorum secundum scripsit vel Nathan, vel Gad, vel Ieremias; tertium & quartum Ieremias, ex Gemma *lib. 4. cap. 117.* qui hausit ab Isid. *lib. 1. de Diuin. Offic. cap. 12.* & est opinio constantior.

5 Mense Augusto leguntur Sapientiales libri; inter quos Cantica canticorum infra Octauam B. Virgiuis Assumptæ, in eiusdem laudè: & quidem Prouerborum, Ecclesiastæ, Cantici cant. est sine dubio Salomon auctor; Sapientiæ verò libri facit auctorem eundem Salomonem Isid. *loco citat.* Philonem S. Hieronymus, qui conciliantur à Bellarm. *de Scripturis Ecclesiasticis*, quòd sententiæ Salomonis sunt; earum collector Philo, qui Græcè scripsit, antiquior alio Philone, qui sub Caio Imperatore floruit. Ecclesiasticus quoque legitur per duas Hebdomadas, nisi dematur altera, ob breuitatem temporis, appropinquante Septembri: quem librum scripsit Iesus filius Sirach, nepos Iesu Sacerdotis, cuius meminit Zacharias, vt tradit Isid. *de Diuin. Offic. loco citato.*

6 Mense Septembri legitur primo Iob: cuius historia vel ab ipsomet, vel à Moysè, vel ab aliquo ex Prophetis scripta est, ex Isid. *lib. 6. Originum c. 2.* Bellarminus *loco citato* putat à Iob fuisse adnotatas res à se gestas lingua

Arabica, & à Moysè deinde ex ijs compositum fuisse librum, quem nunc habemus lingua Hebraica; tum quia Hebraei hoc idem asserunt esse opus Moysis; tum quia dicitur Moyses primus sacrarum Litterarum scriptor, qui fuit tamen longè posterior Iobo, & hac ratione ist. Canonem Scripturarum ab Hebraeis admissus fuit hic liber. legitur autem per duas Hebdomadas Septembris.

7 Legitur præterea Tobias in terra Hebdomada, cuius Historiæ auctor vel fuit Tobias senior, vel iunior, ait Bellarm. Incertum esse auctorem, scribit Isid. *de Diu. Offic. loco citato.* Sed parum de eo legitur, propter Ferias Quatuor Temporum, de quibus in priore Tomo diximus; & in Officio earum Feriali nihil occurrit specialiter notandum.

8 Circa finem Septembris in Hebdomada quarta & quinta legitur Iudith cum Esther; libri vero Iudith fuit auctor incertus, ex Isid. *loco cit.* Bellarminus ex *Iosephi historia lib. 7. contra Appionem*, Sacerdoti Eliachim tribuit, qui & Ioachim, de quo *cap. 4. & 15.* Iudith. Achiorum vult esse auctorem Gemma *lib. 4. cap. 117.* Esther historia ab Eldra scripta fuit, ex Isid. *lib. 6. Originum c. 2.* sed Bellarmino magis placet, quod sueno auctor Mardocheus. Legè Tornicellum nostrum *anno 3650. num. 3.* & Gemmam *loco cit.*

9 Mense Octobri leguntur libri Machabæorum, quorum primus habet auctorem incertum, ex Isid. *lib. 3. de Diu. Offic. c. 12.* Probabile videtur Bellarmino, fuisse scriptum à Ioanne filio Simonis; sed Gemma *loco cit.* docet, Simonem scripsisse prima capita, posteriora Ioannem. Secundum verò librum

librum scripsit Philo Iudæus, ex Gemma loco citato, vel Iudæus agrestis, sed eruditus, ut ait Duran. *lib. 6. cap. 130.* vel certius, Iason Cirenæus, ut loco cit. docet Bellarminus.

10 Mense Nouembri legitur primò Ezechiel per duas Hebdomadas, nisi Aduentus præproperè occupet Nouembrem; cuius reuelationes, sicuti & Danielis, & 12. minorum Prophetarum Synagogæ sapientes viri collegere, ex Isid. *lib. 1. de Div. Off. cap. 12.* Auctores tamen ijdem dicendi sunt qui prophetauerunt. Maiores dicti sunt Prophetæ, Isaias, Ieremias, Ezechiel, Daniel, minores alij duodecim; tum ex August. 18. *in Dei cap. 29.* quia prolixiora Volumina illi scripserunt, hi Sermones breues; tum ex Bellarm. quia minorum Prophetarum libri omnes vnico libro comprehenduntur apud Hebræos; illi singulos edidere libros. Ordinem autem temporum, quo scripserunt, habes supra *Sect. 5. cap. 12. num. 7. pag. 84.*

11 In gratiam martyrii septem Machabæorum, si fortè desit Dominica quinta Octobris, iubemur legere de eo Fer. 5. præcedente dictam Dominicam; & eodè modo, si Dominica quinta & Feriæ sequentes fuerint, impeditæ, quo minùs de Scriptura legi possit, leguntur in alijs sequentibus Ferijs post Feriam tertiam, ita ut saltem inchoentur, si minùs omnes de eorum dem martyrio possunt legi Lectiones. Nulla enim est obligatio legendi totam historiam de martyrio septem Machabæorum, ut ex Rubrica patet in *Breniar. postea ante Fer. 5. Hebdom. 4. Octobris*; ex qua vel leguntur in Feria 5. 6. & Sabbato Domin. 4. vel ijs impediis, omittuntur quæ legi non possunt: vel ijs sua propria Hebdoma-

da quinta leguntur in suis proprijs Ferijs, vel in sequentibus 4. vel 5. vel 6. vel Sabbato, iuxta ordinem historię; numquam verò ultra tres Lectiones in qualibet Feria, ne grauetur Clerus. & fuit hoc sancitum, me præsentem, in Recognitione Breuiarij sub Clemente VIII. Qui verò voluerit vno eodemque die eas omnes nouem vnà simul legere, impeditis alijs diebus, legat arbitrato suo; sicuti quilibet etiam legere potest integrum totum textum trium Lectionum pro initio cuiusque Prophetarum, & Lectione vna: at in Calendarijs Ecclesiarum factis est imponere necessarium onus Lectionum, non autem arbitrariū. quod & nos præstitimus in Ordine nostro diuini Officij perpetuo in Tabulis eiusdem. Habent autem SS. Machabæi Festum proprium 1. die Augusti, quod omissionem harum Lectionum supplere videtur.

12 Initia Lectionum minorū 12. Prophetarum legi debent, licet dixerimus apud Hebræos constituere vnum librum; quia plures nihilominus sunt auctores, ut in Rubrica de *Lectionibus* dicitur *num. 7.* ita ut, inquit, aliquo modo ponatur initium Prophetæ vel in sequenti, vel in præcedenti Feria non impedita simili initio Scripturæ ponendo, vel plura simul initia vno die, ut diximus supra *Sessione 5. c. 12. num. 12. pag. 861.*

13 Quid si, verbi gratia, Festum S. Catharinæ sit Duplex primæ classis in sua Ecclesia, in quo legi idè debent Lectiones primi Nocturni de Communi Virginum; neque dies ampliùs vacet ad legenda reliqua initia Prophetarum? sæpè accidit in longiori Aduentu; & tunc omitti possunt quæ locum non habent: nam Rubrica citata

citata num. 7. ait, *quoad commodè fieri poterit*; parumque refert, si in Ecclesia aliqua particulari non legatur de omnibus Prophetis aliquo anno.

14 Lectiones autem secundi Nocturni in prædictis Dominicis concordant cum Lectionibus primi Nocturni, ita, vt sint quasi earundem Commentaria, excepta Domin. 3 Septembris, in qua sanctus Leo nos inuitat ad ieiunium septimi mensis, & Dom. 5. Nouembris, in qua sanctus Basilius timorem Domini docet; eò quòd ea Dominica vltima post Pente-

costen, in Euangelio de fine mundi & de iudicio vniuersali agitur.

15 Responsorja denique Lectionibus respondent, vt nihil magis; sicut etiam Antiphonæ ad *Magnificas* in primis Vesperis Dominicæ defumuntur è Scriptura legenda in primo Nocturno Dominicæ eiusdem; ad *Benedictus*, & *Magnificat*, in secundis Vesperis, ex Euangelio eiusdem Dominicæ lecto in Nocturno tertio, ita, vt ipsæmet Antiphonæ sint de veteri vel nouo Testamento. Atque hæc de Proprio de Tempore.

SECTIO SEPTIMA.

De Proprio Sanctorum.

SECTIONIS SEPTIMÆ CAPITA XIII.

1 De Vigilijs, Festis & Octauis Sanctorum.	7 De Festis Sanctorum mense Maio.
2 De Festis Sanctorum mense Decembri.	8 De Festis Sanctorum mense Iunio.
3 De Festis Sanctorum mense Ianuario.	9 De Festis Sanctorum mense Iulio.
4 De Festis Sanctorum mense Februuario.	10 De Festis Sanctorum mense Augusto.
5 De Festis Sanctorum mense Martio.	11 De Festis Sanctorum mense Septembri.
6 De Festis Sanctorum mense Aprili.	12 De Festis Sanctorum mense Octobri.
	13 De Festis Sanctorum mense Nouembri.

De Vigilijs, Festis & Octauis Sanctorum.

CAPVT I.

1 DE his vide in primo Tomo, & in Præfatione ad Octauarium Romanum.

2 Historias singulorum Sanctorum, de quibus in Breuiario fit Officium,

non est huius loci recensere; aliorum est prouincia, non nostra.

3 Quare hoc loco tantum est dicendum: Primò, quandonam cuique Sancto, de quo fit Officium, fuit assignata sedes in Calendario Romano; seu, quod idem est, in Breuiario. Sedem autem intellige eum diem quo quisque descriptus est in Calendario Roma-